

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 232.254 van 21 september 2015
in de zaak A.209.568/X-15.552.**

In zake : 1. de VZW RED DE ERPE- EN SIESEGEMKOUTER
 2. Hendrik STRYPENS
 3. Peter VAN GEEM
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Jo Goethals
 kantoor houdend te 8800 Roeselare
 Kwadestraat 151 B/41
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Paul Aerts
kantoor houdend te 9000 Gent
Coupure 5
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkommende partij :

de STAD AALST
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Dirk Van Heuven en Roel Meeus
kantoor houdend te 2600 Antwerpen
Cogels Osylei 61
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 25 juli 2013, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van de Vlaamse regering van 3 mei 2013, houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Afbakening regionaalstedelijk gebied Aalst – deelplan 4 – Gemengd Regionaal Bedrijventerrein Siezegemkouter (wijziging)”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 225.322 van 4 november 2013 is de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing verworpen.

De verzoekende partijen hebben een verzoekschrift tot voortzetting van de rechtspleging ingediend.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

De tussenkomende partij heeft een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij beschikking van 18 december 2013. De tussenkomende partij heeft een memorie ingediend.

Eerste auditeur Tom De Waele heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partijen hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij en de tussenkomende partij hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 19 juni 2015.

Staatsraad Stephan De Taeye heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Jo Goethals, die verschijnt voor de verzoekende partijen, advocaat Sandro Di Nunzio, die *loco* advocaat Paul Aerts verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Roel Meeus, die verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Tom De Waele heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Met een besluit van 10 juli 2003 stelt de Vlaamse regering het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor de afbakening van het regionaalstedelijk gebied Aalst (hierna: het afbakenings-RUP) definitief vast, dat voorziet in de ontwikkeling van een bedrijventerrein van meer dan 50 ha. Voor dit afbakenings-RUP wordt geen plan-MER opgemaakt om reden dat dit ten tijde van de opmaak van dit plan nog niet verplicht was.

Deelplan 4 van het afbakenings-RUP bestemt de “Siesegemkouter”, gelegen aan de westelijke zijde van het centrum van Aalst, meer bepaald aan de overzijde van de R41 (westelijk stuk van de ringweg rond Aalst) ten opzichte van het stedelijk ziekenhuis en tussen de E40-autosnelweg en de Gentsesteenweg, tot gemengd regionaal bedrijventerrein.

3.2. De intercommunale Westlede, die ook in Lochristi een crematorium uitbaat, beoogt de inplanting van een nieuw crematorium in Aalst. Onder meer daartoe wenst de Vlaamse regering het deelplan 4 van het afbakenings-RUP aan te passen.

Meer bepaald zou een terrein van ongeveer 5 hectare in het oosten van het gebied (langs de ringweg) herbestemd worden naar gebied voor gemeenschaps- en openbare nutsvoorzieningen, waarbinnen 3 hectare mag ingenomen worden voor de eigenlijke werking van de inrichting (gebouwen, parking, asweide, verstrooiingsruimte) en de rest als park moet worden aangelegd.

Daarnaast wordt een zone voor verkeersontsluiting voorzien, wordt langs de Siesegemlaan in overdruk een bouwvrije strook voorzien, en worden ten opzichte van het afbakenings-RUP aanpassingen gedaan aan de overdrukken als structurerend groenelement en bufferzone.

Voor het overige wordt het regionaal bedrijventerrein behouden, met dien verstande dat in het projectgebied nu ook de productie van hernieuwbare energie, energierecuperatie of warmtekracht-koppeling wordt toegestaan.

3.3. Met betrekking tot deze voorgenomen wijzigingen wordt een MER-screening uitgevoerd.

3.4. Op 29 november 2011 oordeelt de dienst Mer “dat het voorgenomen plan geen aanleiding geeft tot aanzienlijke milieugevolgen en dat de opmaak van een plan-MER niet nodig is, indien de bufferzones, die de effecten van het bedrijventerrein moeten bufferen, voorzien worden binnen de perimeter van het onderliggend bedrijventerrein (en niet als een zone non aedificandi in het onderliggend woongebied)”.

3.5. Op 23 april 2012 vindt de plenaire vergadering plaats over het voorontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Afbakening regionaalstedelijk gebied Aalst – deelplan 4 – Gemengd Regionaal Bedrijventerrein Siezegemkouter (wijziging)” (hierna: het gewestelijk RUP).

3.6. Op 23 mei 2012 verleent de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed (SARO) een advies.

3.7. Met een besluit van 8 juni 2012 stelt de Vlaamse regering het ontwerp van gewestelijk RUP voorlopig vast.

3.8. Tijdens het openbaar onderzoek, dat van 3 augustus 2012 tot en met 1 oktober 2012 over het ontwerp van gewestelijk RUP wordt gehouden,

worden een aantal bezwaren ingediend, waaronder ook door de verzoekende partijen.

3.9. Na een verlenging van de beslissingstermijn en het advies nr. 53.105/1 van 24 april 2013 van de afdeling Wetgeving van de Raad van State, stelt de Vlaamse regering het gewestelijk RUP bij besluit van 3 mei 2013 definitief vast.

Dit is het bestreden besluit. Van dit besluit wordt melding gemaakt in het Belgisch Staatsblad van 29 mei 2013.

IV. Ontvankelijkheid van het beroep

A. Belang

Standpunt van de partijen

4.1. De eerste verzoekende partij is een vereniging die “tot doel [heeft] het vrijwaren en het instandhouden en het bevorderen van de kwaliteit van het leefmilieu en van de landbouw in en in de nabijheid van de Siesegemkouter, te Aalst en Erpe-Mere”. Verwijzend naar haar statutaire doelstelling voert de eerste verzoekende partij in haar verzoekschrift, wat haar belang betreft, aan dat “het [...] duidelijk [mag] zijn dat onderhavige procedure volledig kadert binnen de doelstelling van de eerste verzoekende partij zodat zij ook belang heeft”.

De tweede verzoeker stelt te dezen dat hij “woont langs de Gentsesteenweg te Aalst [...] aan de rand van wat nu nog de Siesegem kouter is”, dat “hij [dienvolgens] uitzicht [heeft] op een stuk groen en ongerept landschap”, dat “de realisatie van wat krachtens onderhavig ruimtelijk uitvoeringsplan toegelaten is aanzienlijke verkeersdrukte met zich [zal] meebrengen”, dat “[d]e Gentse steenweg [...] nu al overbelast [is]” en dat “de realisatie van het gemengd regionaal bedrijventerrein met crematorium nog een bijkomende mobiliteitsdruk met zich zal meebrengen, wat een onmiddellijke invloed zal hebben op zijn

leefwereld, zodat ook de tweede verzoekende partij patent belang heeft bij vernietiging van het kwestieuze ruimte plan in de schorsing ervan”.

De derde verzoeker, die “een bedrijf uitbaat die plantgoed kweekt, [...] onder meer beuken”, stelt dat hij “in de projectzone diverse landerijen [heeft] waar hij planten kweekt”, dat “hij [bovendien] ook eigenaar [is] van de gronden waar het crematorium wordt gepland en waarvoor een onteigeningsmachtiging is verleend” en dat “er [anderzijds] voor de derde verzoekende partij aldus zo goed als geen alternatief [is] in de onmiddellijke omgeving, hetgeen als gevolg heeft dat de realisatie van wat met het bestreden besluit wordt toegelaten gewis [...] zijn bedrijvigheid qua rendabiliteit aantast”.

4.2. De tussenkomende partij betwist in haar verzoekschrift tot tussenkomst het belang van de verzoekende partijen bij het beroep.

Zij werpt vooreerst op dat het gewestelijk RUP geen aantasting vormt van de belangen van de verzoekende partijen, “wel integendeel”, omdat de natuurwaarden waarvoor in het bijzonder de eerste verzoekende partij opkomt “definitief verloren” zouden zijn ingevolge het afbakenings-RUP, dat het gebied bestemt tot gemengd regionaal bedrijventerrein. Een deel van het gebied zou volgens de tussenkomende partij door het bestreden gewestelijk RUP zelfs worden “gered” van de besliste industriële ontwikkeling. Een vernietigingsarrest zal de bestemming als gemengd regionaal bedrijventerrein weer doen herleven. Verder stelt zij dat de verzoekende partij het proces tegen het afbakenings-RUP niet kan “over[doen]”.

Nog voert de tussenkomende partij aan dat een crematorium ook zonder het gewestelijk RUP vergunbaar is. Ook stelt zij dat geen van de verzoekende partijen middelen ontwikkelt tegen de inplanting van windturbines en dat dergelijke installaties ook zonder het gewestelijk RUP vergunbaar zouden zijn geweest.

Verder zou de eerste verzoekende partij haar belang onvoldoende concreet aantonen en uitwerken in het licht van haar statutaire doelstellingen, en acht zij deze laatste ook te “algemeen en uitgebreid” om in de huidige procedure in aanmerking te kunnen worden genomen. Deze partij zou verder “slechter af” zijn met een vernietigingsarrest dan zonder.

Ook de tweede verzoeker zou zijn belang onvoldoende verduidelijken. Hij zou “op verscheidene honderden meters van het geplande crematorium” wonen, terwijl de bebouwing en begroeiing langs de Gentsesteenweg elk rechtstreeks zicht daarop onmogelijk maakt. Ook zou hij de beweerde mobiliteitshinder geenszins aannemelijk maken.

Wat de derde verzoeker ten slotte betreft, wijst de tussenkomende partij erop dat deze reeds vóór het bestreden gewestelijk RUP onder een onteigeningsdreiging leefde. Hij zou pas de eigendom van de gronden verworven hebben toen deze reeds acht jaar de bestemming als gemengd regionaal bedrijventerrein hadden.

In haar memorie verwijst de tussenkomende partij bijkomend naar het tussenarrest nr. 225.322 van 4 november 2013 waarin het moeilijk te herstellen ernstig nadeel in hoofde van de verzoekende partijen werd afgewezen.

4.3. In hun memorie van wederantwoord wijzen de verzoekende partijen in de eerste plaats op de luchtverontreiniging die de uitbating van een crematorium met zich meebrengt. Voorts menen zij dat een crematorium niet mogelijk was binnen de bestemming gemengd regionaal bedrijventerrein en stellen zij zich de vraag waarom de wijziging van het afbakenings-RUP dan wel nodig was. Ook wijzen zij erop dat de nieuwe zone voor verkeers- en vervoersinfrastructuur ter ontsluiting van het gebied in de plaats komt van een “structurend groenelement Siezegembeekvallei”, wat een achteruitgang vormt vanuit leefmilieu-oogpunt, zodat de statutaire belangen van de eerste verzoekende partij wel degelijk worden geraakt. Deze laatste verwijst ook naar het aanvaarden van haar belang door de Raad van State in een eerdere vernietigingsprocedure.

De tweede verzoeker wijst er nog op dat het projectgebied, vanuit zijn oogpunt, aan de overzijde van de Gentsesteenweg begint, en dat het gewestelijk RUP bijvoorbeeld windturbines in het volledige plangebied mogelijk maakt.

De derde verzoeker stelt tenslotte dat zijn statuut als eigenaar hem een voldoende belang verschaft en dat het kennelijk niet meer de bedoeling is om op zijn gronden een gemengd regionaal bedrijventerrein te realiseren, zodat de vernietiging van het gewestelijk RUP hem minstens nog “voor langere termijn” de beschikking over zijn gronden zal laten.

Beoordeling

4.4. Het gewestelijk RUP bestrijkt een gedeelte van het werkings- en activiteitengebied van de eerste verzoekende partij en bestemt dit gebied onder meer voor windturbines en een crematorium. Het kan aldus nadelige gevolgen hebben voor de onder randnummer 4.1 vermelde doelstelling die de eerste verzoekende partij verdedigt. Het verenigingsdoel van de eerste verzoekende partij is voldoende gerelateerd aan het voorwerp en de inhoud van de bestreden beslissing, zodat deze verzoekende partij als lokaal actieve vereniging een voldoende gepersonaliseerd en eigen belang heeft bij de gevraagde vernietiging.

De tweede verzoeker woont in de onmiddellijke nabijheid van het plangebied. In redelijkheid kan worden aangenomen dat hij vanaf zijn eigendom de schouw van het crematorium of eventuele windturbines zal kunnen zien.

De derde verzoeker is eigenaar van gronden die gelegen zijn binnen het beheersingsgebied van het bestreden gewestelijk RUP. Dit volstaat in beginsel om zijn belang bij het beroep aan te nemen. De elementen die de tussenkomende partij aanvoert zijn niet van aard om anders te besluiten.

4.5. De omstandigheid dat de inplanting van windturbines en een crematorium volgens de tussenkomen­de partij ook reeds onder de gelding van het afbakenings-RUP mogelijk zou zijn geweest, doet aan de voormelde belangen geen afbreuk. Overigens staat het betoog van de tussenkomen­de partij dat het crematorium ook overeenkomstig het afbakenings-RUP vergunbaar zou zijn geweest, haaks op het opzet en de inhoud van het gewestelijk RUP, dat er precies toe strekt om de komst van dergelijke inrichting planologisch mogelijk te maken.

4.6. De verwerping van het moeilijk te herstellen ernstig nadeel in hoofde van de verzoekende partijen in 's Raads tussenarrest nr. 225.322 van 4 november 2013, is voorts niet van aard om verzoekers hun belang bij het annulatieberoep te ontzeggen.

De exceptie is ongegrond.

B. Gedeeltelijke vernietiging

De aangevoerde exceptie

5.1. De verwerende partij meent in haar memorie van antwoord dat een gebeurlijke nietigverklaring van het gewestelijk RUP beperkt moet worden tot artikel 9 van de stedenbouwkundige voorschriften, dat betrekking heeft op de vestiging van het crematorium in de zone voor gemeenschaps- en openbare nutsvoorzieningen.

Beoordeling

5.2. De vraag naar een gebeurlijke partiële vernietiging van het gewestelijk RUP moet niet worden beantwoord, nu de middelen en derhalve het beroep, zoals hierna zal blijken, moeten worden verworpen.

V. Onderzoek van de middelen

A. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

6.1. De verzoekende partijen roepen in een tweede middel de schending in van de Europese richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2001 ‘betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma’s’ (hierna: Europese richtlijn 2001/42/EG van 27 juni 2001), artikel 4.2.3, § 2, 1°, van het decreet van 5 april 1995 ‘houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid’ (hierna: DABM) *juncto* bijlagen I en II van het besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004 ‘houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage’ (hierna: het besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004), alsook van het materiële motiveringsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel en het gelijkheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Zij zetten samengevat uiteen dat het gewestelijk RUP had moeten voorafgegaan zijn door een volwaardig plan-MER en niet enkel door een plan-MER-screening. Het gewestelijk RUP zou van rechtswege plan-MER-plichtig zijn omdat het een “infrastructuurproject” in de zin van rubriek 10 van bijlage II bij het besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004 uitmaakt. De verzoekende partijen wijzen er ook op dat de “drempel” van 50 hectare voor bedrijventerreinen ingevolge Europese rechtspraak niet meer geldt, en menen dat een crematorium moet worden gelijkgesteld met “installaties zoals gedefinieerd in punt D10 van art. 1.3.1. Vlarea” of met “inrichtingen voor destructie van kadavers” zoals bedoeld in bijlage II, punt 11 k) van het voormelde besluit van de Vlaamse regering. Daarbij komt volgens de verzoekende partijen nog dat het gewestelijk RUP geen betrekking heeft op een “geringe wijziging” en dat er “minstens” sprake is van ernstige milieueffecten. Zij wijzen er onder meer

op dat crematoria “schadelijke stoffen produceren” en dat het mobiliteitseffect naar hun mening niet ten gronde is bestudeerd.

6.2. In hun memorie van wederantwoord brengen de verzoekende partijen nog bij dat het plangebied de volledige Siezegemkouter bestrijkt, dat het crematorium wel degelijk “een ernstige impact heeft”, dat met het gewestelijk RUP ook nog andere aspecten in het plangebied worden gewijzigd, dat een crematorium alleszins een verbrandingsinstallatie is (“[e]en synoniem voor crematie is lijkverbranding”), dat de “ethische vraag [...] dat het stoffelijk overschot van mensen word[t] verbrand, hoe delicaat ook, niet aan de orde” is, dat het gelijkheidsbeginsel zou geschonden zijn indien op dit vlak “mensencrematoria” en “dierencrematoria” anders bejegend zouden worden, dat de schending van de voormelde Europese richtlijn 2001/42/EG van 27 januari 2001 wordt aangevoerd in die zin dat de drempelwaarden in de Vlaamse MER-reglementering onwettig zijn en dat de tussenkomende partij niet “*post factum*” een uiteenzetting kan geven over de milieueffecten van het plan.

6.3. In hun laatste memorie doen de verzoekende partijen nog gelden dat “de wijziging van een industrieterrein GRB van meer dan 50 ha groot” voorligt, dat er wel degelijk aanzienlijke milieueffecten zijn die dienden onderzocht te worden, dat “[o]fwel [...] [de] lijkverbranding van een homo sapiens sapiens beschouwd [wordt] als de verbranding van een kadaver”, ofwel het gelijkheidsbeginsel geschonden is “bij ommissie”.

Beoordeling

7.1. Artikel 4.2.3, §§ 2 en 3, DABM luidt:

“§ 2. Voor een plan of programma, dat overeenkomstig artikel 4.2.1, eerste lid, onder het toepassingsgebied van dit hoofdstuk valt, en dat niet het gebruik bepaalt van een klein gebied op lokaal niveau, noch een kleine wijziging inhoudt, moet een plan-MER worden opgemaakt, wanneer :

1° het plan of programma betrekking heeft op landbouw, bosbouw, visserij, energie, industrie, vervoer, afvalstoffenbeheer, waterbeheer, telecommunicatie, toerisme, ruimtelijke ordening of grondgebruik, en het kader vormt voor de toekenning van een vergunning voor een project

opgesomd in bijlagen I, II en III van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van categorieën van projecten onderworpen aan milieu-effectrapportage;

2° voor een ander plan of programma dan deze vermeld onder 1°, de initiatiefnemer aan de hand van de criteria die worden omschreven in bijlage I, die bij dit decreet is gevoegd, niet aantoonst dat dit plan of programma geen aanzienlijke milieueffecten kan hebben. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen betreffende de beoordeling van de aanwezigheid van aanzienlijke milieueffecten.

§ 3. Voor een plan of programma, dat overeenkomstig artikel 4.2.1, onder het toepassingsgebied van dit hoofdstuk valt, en dat het gebruik bepaalt van een klein gebied op lokaal niveau of een kleine wijziging inhoudt, moet geen plan-MER worden opgemaakt voor zover de initiatiefnemer aan de hand van de criteria die worden omschreven in bijlage I, die bij dit decreet is gevoegd, aantoonst dat het plan of programma geen aanzienlijke milieueffecten kan hebben. De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen betreffende de beoordeling van de aanwezigheid van aanzienlijke milieueffecten.”

Uit artikel 4.2.3, § 3, DABM volgt dat voor een plan dat “een kleine wijziging inhoudt” de opmaak van een plan-MER niet nodig is wanneer blijkt dat dit plan geen aanzienlijke milieueffecten kan hebben, en dit ongeacht of het plan al dan niet betrekking heeft op een project opgesomd in bijlage II bij het besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004.

7.2. De stedenbouwkundige voorschriften van het gewestelijk RUP bevatten geen bestemmingsvoorschrift als bedrijventerrein. Integendeel voorziet het gewestelijk RUP in een aanzienlijke uitbreiding van het structurerend groenelement voor het gebied Siezegemkouter en wordt de inplanting aldaar van 97 ha bedrijfsoppervlakte, zoals voorzien in het afbakenings-RUP, gereduceerd tot een bedrijfsoppervlakte van 52 ha.

Met het gewestelijk RUP wordt een kleiner gedeelte (5 ha) van het afbakenings-RUP – dat het gebied Siezegemkouter bestemt tot gemengd regionaal bedrijventerrein – herbestemd tot een gebied voor gemeenschaps- en openbare nutsvoorzieningen, waarbinnen 3 hectare mag worden ingenomen voor de bouw van een crematorium met aanhorigheden (parking, asweide, verstrooiingsruimte) en de rest als park moet worden aangelegd. Daarnaast wordt in de stedenbouwkundige voorschriften van het gewestelijk RUP uitdrukkelijk

ingeschreven dat in het projectgebied de productie van hernieuwbare energie, energierecuperatie of warmtekrachtkoppeling toegestaan is (artikel 1, § 3, van de stedenbouwkundige voorschriften van het gewestelijk RUP), wat kan worden beschouwd als een verdere verfijning en detaillering van het oorspronkelijke stedenbouwkundig voorschrift als gemengd regionaal bedrijventerrein.

7.3. In redelijkheid moet worden aangenomen dat het gewestelijk RUP, gelet op de onder vorig randnummer geschetste inhoud van dit plan en zoals in de plan-MER-screeningsnota wordt gesteld, een “kleine wijziging” inhoudt ten opzichte van het afbakenings-RUP.

7.4. In deze nota wordt ook uitgelegd waarom die wijziging “geen aanzienlijke milieueffecten kan hebben”, zoals bedoeld in artikel 4.2.3, § 3, DABM. Daarbij wordt te dezen in de screeningsnota terecht de vergelijking gemaakt tussen de te verwachten milieueffecten van de voorschriften van het gewestelijk RUP en deze van het afbakenings-RUP.

7.5. De Raad van State kan bij het toetsen van de wettigheid van een screeningsbeslissing van de dienst Mer geen eigen beoordeling van de te verwachten milieueffecten van het plan maken. Wel kan hij nagaan of deze dienst in redelijkheid tot de door haar genomen beslissing is kunnen komen.

7.6. In de plan-MER-screeningsnota (bladzijde 61 en volgende) worden de relevante milieueffecten van de voorgenomen planwijziging onderzocht, waarbij wordt besloten dat geen aanzienlijke milieueffecten moeten worden verwacht. Zo bijvoorbeeld worden geen problemen verwacht voor de disciplines bodem en water (wegens onder meer minder noodzakelijke verhardingen, voldoende buffering en een onmiddellijk ontsluiting via de Siesegemlaan voor wat het crematorium betreft), fauna en flora (wegens onder meer geen overlapping van het crematorium met structurerend groenelement van de Siesegembeekvallei en meer groen), landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie (ingevolge onder andere landschappelijke inrichting en integratie, landschapsversterkende omgevingsaanleg) en mens- en socio-organisatorische

aspecten (wegens onder meer voldoende ruimte voor parking, geen interferentie van de bezoekers van plechtigheden met woon-werkverkeer, gespreid verkeerspatroon, vlotte bereikbaarheid en ontsluiting).

Wat de gecreëerde mogelijkheid betreft om windturbines te plaatsen, wordt er in de screeningsnota op gewezen dat het agentschap Natuur en Bos en het instituut voor Natuur- en Bosonderzoek hebben bevestigd dat er in de omgeving van de Siezegemkouter geen belangrijke vogelvliegeroutes zijn, dat er geen problemen te verwachten zijn voor vogels en vleermuizen, dat de dichtstbijzijnde bijzonder beschermde gebieden zich op een zekere afstand van het plangebied bevinden en om een aantal geografische redenen niet relevant zijn voor de milieubeoordeling van de turbines, dat het structurerend groenelement van de Siezegembeekvallei een corridor doorheen het gebied zal vormen voor migrerende soorten en dat daar geen turbines worden voorzien, dat onder meer de E40 en de gewestweg reeds zorgen voor “een sterk aanwezig achtergrondgeluid” en dat de inplanting van windturbines in een industriële omgeving als minder negatief kan worden beschouwd.

In de screeningsnota wordt dan ook besloten “dat de voorziene RUP-wijziging vooral positieve milieueffecten heeft (ten opzichte van het [afbakenings-RUP]) die het functioneren van het bedrijventerrein zullen vergemakkelijken en meer mogelijkheden creëren voor langzaam verkeer, groen, waterbuffering, visuele buffering ten opzichte van woningen, enzovoort” en dat ook “[d]e inplanting van het crematorium [...] ten aanzien van de bestaande bestemming als regionaal bedrijventerrein eerder een positief effect op de te verwachten milieu-effecten” heeft (bladzijde 93 van deze nota).

7.7. De dienst Mer is in haar beslissing van 29 november 2011 de voormelde beoordeling bijgetreden en heeft geconcludeerd “dat het voorgenumen plan geen aanleiding geeft tot aanzienlijke milieugevolgen en dat de opmaak van een plan-MER niet nodig is”.

7.8. De uiteenzetting van de verzoekende partijen in het middel is niet van aard om deze bevindingen te ontkrachten. Weliswaar hebben zij over een aantal elementen een andere mening, maar dit toont op zich de onredelijkheid of onjuistheid van de beslissing van de dienst Mer nog niet aan.

7.9. Uit hetgeen de verzoekende partij aanvoert blijkt niet dat ten onrechte is geoordeeld dat in het onderhavige geval krachtens artikel 4.2.3, § 3, DABM geen plan-MER moest worden opgemaakt.

7.10. Het middel is ongegrond.

B. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

8.1. De verzoekende partijen roepen in een eerste middel de schending in van de artikelen 2.1.2, §§ 1 en 3 en 2.2.2 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (hierna: VCRO), van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen “versie 2011” (hierna: RSV), en van het gelijkheidsbeginsel, het materiële motiveringsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel en het rechtszekerheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Zij betogen dat met het opstellen van een plan-MER-screeningsnota werd beoogd “aan de planMER verplichting te ontsnappen”, dat een volwaardige plan-MER aan het licht zou hebben gebracht dat er (betere) alternatieven bestaan om het crematorium in te planten, dat in de screeningsnota wordt erkend dat een crematorium niet thuishoort in een gemengd regionaal bedrijventerrein, dat er dan ook geen sprake kan zijn van een “verbijzondering” van deze laatste bestemming, dat de “overdruk” die het gewestelijk RUP creëert voor het inplanten van het crematorium “patent strijdig is met de ‘grondlaag’” die in het oorspronkelijke afbakenings-RUP is voorzien en dat de verwerende partij “de meubelen [niet kan] redden” door alsnog voor te houden dat het

oorspronkelijke afbakenings-RUP zou gewijzigd zijn, nu dit haaks staat op het uitgangspunt dat in de plan-MER-screeningsnota wordt gehanteerd.

8.2. In hun memorie van wederantwoord stellen de verzoekende partijen nog dat het “absoluut niet duidelijk” is of in het gewestelijk RUP wordt gewerkt met een herbestemming dan wel met een overdruk, dat bij de plan-MER-screening alleszins is uitgegaan van een overdruk, dat de motivering van het bestreden gewestelijk RUP ingaat tegen “de belangrijkste documenten uit het dossier” en dat de lokatiekeuze is gedetermineerd door “een politiek compromis wars van de milieutechnische overwegingen”.

8.3. In hun laatste memorie doen de verzoekende partijen nog gelden dat de bestemming tot crematorium wel degelijk middels een “overdruk” is gebeurd, term die zowel in de screeningsnota als in de ontheffingsbeslissing wordt gebruikt. Verder stellen zij dat het te dezen “[i]n elk geval [...] niet [gaat] over een lokaal niveau” en “evenmin een klein gebied” of “kleine wijzigingen”. Evenmin is er sprake van een “downgrading” maar wel van een “upgrading” ten aanzien van het afbakenings-RUP. Ten slotte wijzen zij er op dat wel degelijk blijkt dat de milieueffecten de gehele zone bestrijken, dat het plan betrekking heeft op een infrastructuurproject in de zin van “bijlage II.10 bij het BVR van 10 december 2004”, zodat een plan-MER moest worden opgemaakt, waardoor “een strijdige motivering” voorligt.

Beoordeling

9.1. Uit de stukken van dossier blijkt afdoende dat het gewestelijk RUP een herziening en wijziging vormt van het afbakenings-RUP, ook wat betreft het gebiedsdeel waar overeenkomstig artikel 9 van de stedenbouwkundige voorschriften van het gewestelijk RUP een “[g]ebied voor gemeenschaps- en openbare nutsvoorzieningen – Crematorium Aalst” is voorzien.

Nergens uit het dossier – en al helemaal niet uit het grafisch plan en de stedenbouwkundige voorschriften van het gewestelijk RUP – blijkt dat

de plannende overheid ter zake voor het crematorium de techniek van de “overdruk” zou hebben beoogd. Weliswaar wordt deze term een aantal keer verkeerdelijk door het studiebureau Grontmij in de plan-MER-screeningsnota gehanteerd, maar even goed wordt in diezelfde screeningsnota letterlijk gesteld dat voor het crematorium een “[h]erbestemming van een deel van het plangebied naar een ‘zone voor gemeenschaps- en openbare nutsvoorzieningen’ met specifieke inrichtingsvoorschriften” zal worden doorgevoerd (bladzijde 35 van de nota), of nog dat “een herbestemming [wordt] voorzien van gemengd regionaal bedrijventerrein naar zone voor gemeenschaps- en openbare nutsvoorziening” (bladzijde 61 van de nota). Ook bij de weergave van de ruimtebalans in de toelichtende nota bij het gewestelijk RUP wordt uitdrukkelijk meegegeven dat “er [...] dus 10 ha bedrijventerrein [wordt] omgezet: 3 ha naar weginfrastructuur en 7 ha naar gemeenschapsvoorzieningen” (bladzijde 49 van de toelichtende nota).

De dienst Mer neemt in de ontheffingsbeslissing op haar beurt ook verkeerdelijk het gebruik van de term “overdruk” over, maar deze misslag doet er geen afbreuk aan dat uit het dossier voldoende duidelijk blijkt dat te dezen een bestemmingswijziging voorligt. Het uitgangspunt van de verzoekende partijen is derhalve foutief.

9.2. Evenmin blijkt de bedoeling om met de plan-MER-screening “aan de planMER verplichting te ontsnappen”. Uit de door de dienst Mer goedgekeurde plan-MER-screeningsnota blijkt dat de beoogde bestemmingswijziging geen aanzienlijke milieueffecten zal teweegbrengen die nopen tot de opmaak van een plan-MER. De verzoekende partijen komen er in het middel niet toe om de bevindingen uit deze nota op afdoende wijze te weerleggen.

Zoals gezien bij de beoordeling van het tweede middel werd terecht louter een MER-screening uitgevoerd en mag in redelijkheid worden aangenomen dat met het gewestelijk RUP een kleine wijziging wordt beoogd. Mede gelet op dit laatste kon het alternatievenonderzoek zich beperken tot het plangebied van deelplan 4 van het afbakenings-RUP. Op de Siezegemkouter

werden blijkens de screeningsnota vier alternatieve lokaties onderzocht, die op basis van een aantal randvoorwaarden ten opzichte van elkaar werden afgewogen (bladzijden 35-36 van de nota). De verzoekende partijen leveren in het middel geen kritiek op deze afweging.

9.3. Het middel is ongegrond.

C. Derde middel

Uiteenzetting van het middel

10.1. De verzoekende partijen roepen in een derde middel de schending in van het onpartijdigheids-, het gelijkheids- en het zorgvuldigheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Hun kritiek luidt dat de intercommunale Westlede als rechtstreeks betrokken partij bij de voorgenomen bouw en exploitatie van het crematorium, “zitting hield in de plenaire vergadering” omtrent het voorontwerp van gewestelijk RUP. De verzoekende partijen zien hierin een schending van het onpartijdigheids- en het gelijkheidsbeginsel. Voorts merken de verzoekende partijen op dat de plan-MER-screening werd gedaan door “een voormalige ambtenaar” van de stad Aalst, die ook “zoveel jaren geleden [...] de spreekbuis [was] van de stad Aalst in de persoon van de ambtenaar van stedenbouw [...]”.

10.2. In hun memorie van wederantwoord laten de verzoekende partijen nog gelden dat de intercommunale Westlede werd betrokken bij het beslissingsproces “en de omwonenden niet” en dat de screeningsnota werd opgesteld door een gewezen ambtenaar van de stad Aalst “die het crematorium op de Siezegemkouter steeds heeft verdedigd”.

Beoordeling

11.1. Wat de “betrokkenheid” van de intercommunale Westlede bij de opmaakprocedure van het gewestelijk RUP betreft, merken de verwerende en de tussenkomende partij terecht op dat de intercommunale als initiatiefnemer van het crematorium-project uitdrukkelijk gevraagd was om als “waarnemer” aanwezig te zijn op de plenaire vergadering van 23 april 2012 over het voorontwerp van gewestelijk RUP. Zulks blijkt ook duidelijk uit de tekst van het verslag van die vergadering.

Bovendien kadert de plenaire vergadering over het voorontwerp van het gewestelijk RUP in het vooroverleg dat voorafgaat aan de formele besluitvormingsprocedure over dit plan, die pas ingaat met de voorlopige vaststelling van het ontwerp van gewestelijk RUP. Verzoekers’ wettigheidskritiek betreft het door de intercommunale als waarnemer bijgewoonde vooroverleg en is daarom in principe niet van aard om het gewestelijk RUP te vitiëren.

11.2. De omstandigheid dat de plan-MER-screeningsnota mee blijkt opgesteld te zijn door een gewezen ambtenaar van de stad Aalst “die het crematorium op de Siezegemkouter steeds heeft verdedigd”, is evenmin van aard om het gewestelijk RUP te vitiëren. Hieruit kan geenszins een schending van de in het middel aangevoerde beginselen worden afgeleid, temeer nu de bestreden beslissing niet uitgaat van de stad Aalst maar van de Vlaamse regering.

Het middel is ongegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partijen worden verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing en het beroep tot nietigverklaring, begroot op 1050 euro, elk voor een derde.

De tussenkomende partij wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 125 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van eenentwintig september 2015, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

	Johan Lust,	kamervoorzitter,
	Pierre Lefranc,	staatsraad,
	Stephan De Taeye,	staatsraad,
bijgestaan door	Silvan De Clercq,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Silvan De Clercq

Johan Lust